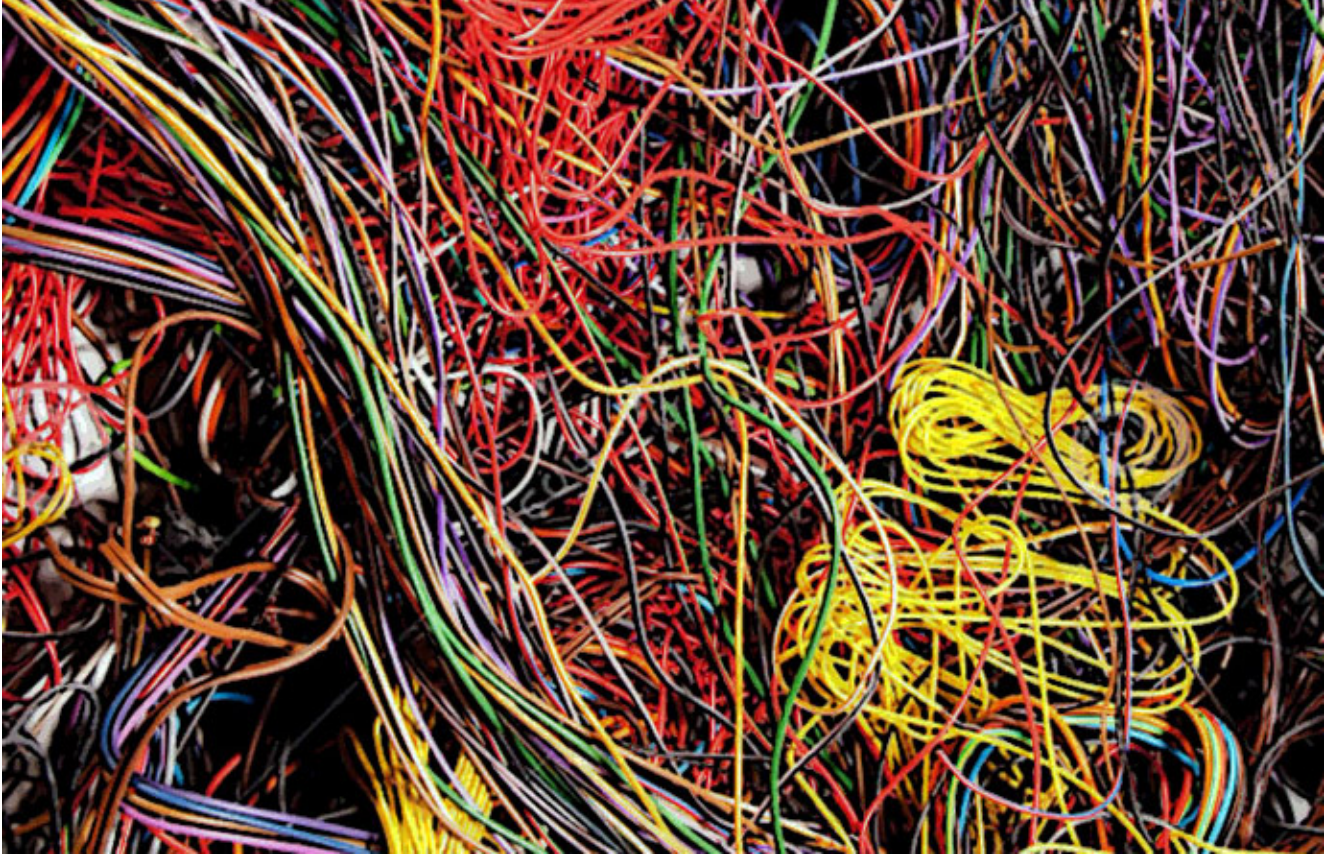

Hayatta Başıboşluğa Yer Yoktur!

TDK Sözlüğüne göre, başıboşluğun sıfat anlamı “bir şeye veya kimseye bağlı olmayan”, zarf/mecaz anlamı “yönetimsiz, baskısız, denetimsiz bir biçimde” demekmiş.

Başıboşluğun olduğu yerde karmaşa, haksızlık, zarar/ziyan, fırsatçılık, zulüm ve adaletsizlik boy gösterir. Doğal yaşam başıboş değildir. Doğal kurallar, bir zincir ve döngü içinde birbirini destekleyen süreçler sistemidir. Her şeyi özel bir hikmetle yaratan Yüce Allah'ın, kainat eserinde başıboşluğun veya tesadüfün olduğunu iddia etmek büyük bir iftira ve körlük derecesinde cehaletle ancak açıklanabilir!

Başıboşluk, insani bir kusur veya hatalar manzumesidir. Nerede yapılırsa zincirleme sorunlara ve ağır zararlara yol açar.

Bugünlerde yoğun hissettiğimiz başıboşluk örnekleriyle açıklayalım:

Son yıllarda piyasalarda yaşadığımız durum tam bir başıboşluktur! Çünkü sınırları tanımlanmayan, sağlıklı ve düzenli kontrol edilmeyen yani başıboş bırakılan sektörlerin tamamında, vahşi kapitalist sömürü düzeni adeta bir King Kong gibi kontrol edilemez hale gelmiştir. Akaryakıt ve diğer enerji kaynaklarında başlayan yangın, tüm sektörlerle yayılmış ve hakkaniyeti sorgulanamayan fahiş zamlar seline dönmüştür! Devletin mal ve ürünlerde piyasa kontrolünü simsarların insafına terk etmesiyle, gayrimenkulden tarım ve gıdaya kadar her alanda çılgınca zamlar, stoklar ve manipülasyonlar yaşanmıştır. Temel ihtiyaçlar sektörünü üretimden dağıtıma kadar ele geçiren ve tedarikçileri de kendilerine bağlayan zincir marketlerin güç zehirlenmesi, devlete meydan okuyacak kadar ilerlemiştir. Halkın çığlığını duyan idarecilerin yaptığı cüz-i ÖTV ve KDV indirimi gibi ayarlamalar ise anında fiyat oyunları ile açgözlü satıcı ve aracılardan cebine yaramış, kazançları katlanmıştır. Serbest ve sınırları belirsiz piyasa en temelde başıboş ve halk düşmanı kapitalist sömürü düzenidir. Etkileri daha da kalıcı

olmadan tüm sektörlerde şartlar ve limitler tanımlanarak sıkı kontrol altına alınmalıdır. Ürünlerine daha fazla zam yapmaktan utanan firmaların, gramaj eksilterek yaptıkları örtülü hırsızlık gibi kepezelikler de önlenmeli ambalajlı ürünlerde sabit gramajlar zorunlu tutulmalıdır. Piyasaların başıboşluğu sadece kira artışlarına %25 zam sınırı konularak giderilemez. Her sektöre yayılan başıboşluk giderilmelidir.

Yerli ve yabancı güç merkezlerinin işbirliğiyle, aile düzenimizde de başıboşluk hakim olmaya başladı. Artık sağlamlığıyla övündüğümüz bir aile yapısı kalmadı! Ailede kimin ne görevi ve sorumluluğu olduğu belirsizleşti. Anne ve babalık rolleri, hakları ve yetkileri karman çorman oldu. Çocukların terbiyesi, eğitimi, maddi ve manevi yönlendirmeleri ailenin kontrolünden alındı. Ailede mahremiyet ve meşru cinsel güvence kalmadı! Yasalar aile olmaktan çok zina şeklinde nikahsız birliktelikleri teşvik eder hale geldi. Namus ve ahlak kavramları düşman görüldü. Bütün ticari ve idari kurumlarda doğal olarak yer alan hiyerarşik düzen, aile açısından yok edildi ve aile ucube birlikteliğe çevrildi. Tek taraflı kadın beyanı ile erkeklerin bütün haysiyet ve şerefi kadının iki dudağı arasına hapsedildi. Evlilikler bitirilsen bile ömür boyu süren ölçsüz nafaka, tazminat, mal paylaşımı gibi haksız maddi şartlar ile erkekler ekonomik yok oluşa ve evlilikten uzak durmaya mahkum edildi. Aile yapımızda estirilen başıboşluk fırtınalarının acilen dindirilmesi gerekir. Bunun sonu toplumsal yıkım ve milli egemenlik zaafıdır.

Ülkemize sığınan düzensiz göçmenler dalgasının doğru yönetilememesi de ülke geneline yansıyan bir mülteci başıboşluğu görüntüsü vermiştir. Kadim medeniyetimiz ve insani değerlerimiz gereği, mazlumlara kapılarımızı açmak ve onlarla hemhal olarak imkanlarımızı paylaşmak doğal ve kaçınılmaz bir durumdur. Doğal olmayan, bu sürecin adeta başıboş bırakılarak toplumsal ve ekonomik dengelerin sarsılmasına neden olunmasıdır. Sosyal uyum süreçleri tamamlanmadan, dil ve kültür farklılığı yoğun hissedilen insanların bir anda şehirlerde ve çalışma alanlarında yayılması olumlu ve olumsuz çok yönlü etkiler doğurmuştur. Düzensiz sığınmacılarla ilgili işlemlerin kervan yolda düzülür mantığıyla yürüdüğünü görmek, kiralık ev sıkıntısı, işsizlik, haksız ticari ayrımcılık, kamu hizmetlerinde dengesizlik gibi etkilerini hissetmek; halkın huzurunu bozan, sürecin başıboş bırakıldığını düşündüren, can havliyle gelen mağdur insanlara karşı hoşgörüyü sıfırlayan sonuçlar doğurmuştur. Bu durum siyasi bir istismar ve toplumsal fitne aracına dönüşmeye başlamıştır. Sosyal ve ekonomik dengelerin daha net gözetildiği, kent hayatımızın ve demografik yapımızın korunduğu, fiziksel karışmanın değil, uyumlandırma ve kendine yetebilme becerilerinin kazandırıldığı daha hassas bir model uygulanmalıydı. Bu alanda hissedilen başıboşluğun giderildiği gösteren güven arttıran tedbirlere daha fazla ağırlık verilmelidir.

Başıboşluğun en meşhur olduğu alan, evcil hayvanlarla ilgilidir. 2003 yılında imzaladığımız **Ev Hayvanlarının Korunmasına Dair Avrupa Sözleşmesi**'nde doğrudan tanımı verilmiştir: *"Başboş hayvan, evi olmayan veya sahibinin veya bakıcısının evinin sınırları dışında bulunan ve herhangi bir sahibinin ya da bakıcının kontrolü veya doğrudan denetimi altında bulunmayan ev hayvanını ifade eder."* Yaşamaları için gerekli şartların tamamında insana bağlı olan evcil hayvanların bir şekilde sokaklarda ve açık alanlarda tutulmaya başlanması veya desteklenerek böyle kalmaya zorlanmasına başıboşluk diyoruz. Bütün evcil hayvanlar bir insana veya işletmeye bağlı olarak yaşamak zorundadır. Aksi halde, uğrayacakları veya neden olacakları zararın ve karşılanmayan gıda ve tedavi gibi ihtiyaçların sorulacağı bir muhatap olmayacaktır. Belediye ve yerel idarelerin sahipsiz hayvanlarla ilgili sorumluluğu mevzuatta yer alan ama hukukta ve uygulamada eksik kalan zayıf ve çarpık bir ilişkidir. Başboş hayvanlardan insanlar için güvenlik ve sağlık tehdit seviyesi kritik yükseklikte olan tehlike unsurları köpeklerdir. Üreme ve tüketme kabiliyetleri yüzünden bazı art niyetli insanlarca istismar edilme cazibeleri de yüksektir. Başboş köpekler, insanlarla sağlıklı iletişim yeteneğini kaybetmiş, sevgi ve saygı sınırlarını tüketmiş insan düşmanlığı belirginleşmiş sorunlu insanlar için mükemmel bir kılıf ve merhamet çarpıtma aracına dönmüştür. Başboş köpeklerin kuduz, kist hidatik, delibaş gibi çok sayıda tehlikeli hastalığın kaynağı veya taşıyıcısı olması, meseleyi ancak Hindistan gibi çok geri kalmış sağlıksız toplumlara dönüştüren kritik bir halk sağlığı sorununa çevirmiştir. Başboş köpeklerin ülkemizden kaldırılması artık bir beka meselesidir. Sağlıklı ve güvenli bir ortamda çocuklarını

büyütemeyen/yaşatamayan bir devletin, gelişme ve ilerleme iddiaları ne kadar güçlü olursa olsun tam kabul görmeyecektir!

Hayat, huzur, sağlık, güvenlik, esenlik, adalet gibi temel ihtiyaç ve beklentilerin tamamına ket vuran başıboşluğun, kendini gösterdiği her alanda büyümeden önlenmesi, tedbir alınması, giderilmesi hepimizin ortak görev ve sorumluluk alanıdır. Devlet-Millet işbirliğiyle belirsiz kalan her yerde netlik ve kontrol sağlanmalıdır. Bunu yapabiliriz! Hem ihtiyacımız, hem de gelecek nesillere başıboşluğun giderildiği bir ülke bırakma borcumuz var!

Tasma Olmayan Her Köpek Başıboştur!

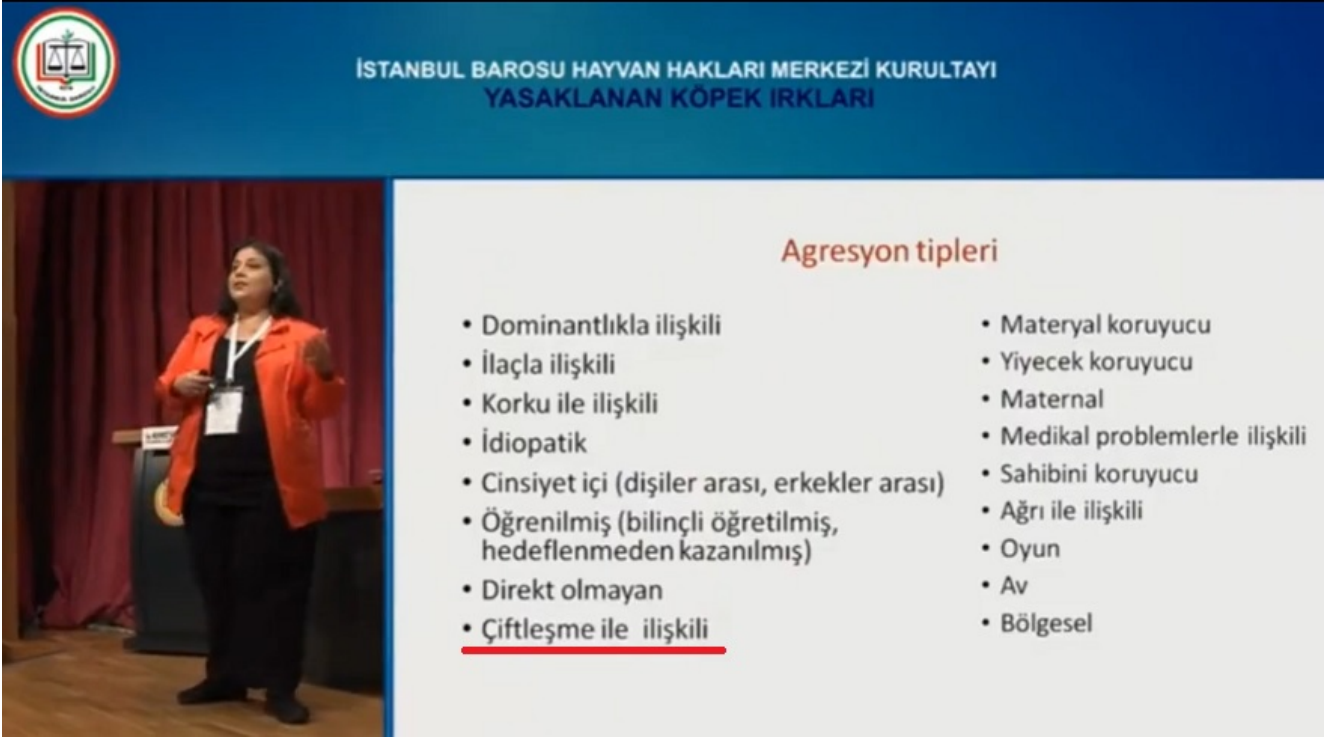
Son yıllarda halkımızın başına bela olan başıboş köpek sorunuyla da boğuşmak zorunda kalıyoruz. Bu sorunun bir çığ gibi büyümesinde, sıradan vatandaştan en üst devlet yöneticisine varıncaya kadar hepimizin ayrı ve ortak sorumluluğu var. Bir kısmı masum hayvan sevgisine dayalı görünse de işin içinde büyük bir ihmâl, çıkarıcılık, insan düşmanlığı, sapkın çizgilere ulaşan hayvanperestlik, sosyal huzurun ve geleneksel değerlerin aşınmasını isteyen karanlık çevreler ve hatta terör örgütlerinin parmak izlerini çok net görebiliyoruz!

Konuyu farklı mecralara çekmeden, yasal zemin ve bilimsel gerçekler üzerinden işlemek istiyorum.

Basıboş köpek nedir? Çok net şekilde boynunda bir tasma olmadan halka açık sokaklarda, parklarda veya arazilerde dolaşan her köpek başıboştur! Sahipli veya sahipsiz olabilir. Sahipli olsa da tasma ve hatta yasaklı türlerde ağızlığı olmadığı takdirde o an için bu köpekler de başıboştur. Çünkü ne yapacağı kestirilemez. Kime saldıracağı ve ne kadar zarar verebileceği bilinemez. Köpekler kemik parçalayabilen dişleri ile canlı bir silah gibidir! Bu silahın kullanılması farklı amaçlar için ya sahibinin emri ile veya kendi güdüleriyle devreye girer.

İstanbul Barosunun 20 Haziran 2022'de düzenlediği kurultayda yasaklı ırklar hakkında sunum yapan Veteriner Prof. Dr. Ebru YALÇIN, köpeklerde 17 çeşit agresyon (saldırganlık) olduğunu söylüyor! Köpek

savunucularının sanki bütün sorunları çözen sihirli bir işlem gibi reklam yapıp savundukları KISIRLAŞTIRMA ile sadece bir saldırganlık türü önlenir. Geriye kalan 16 çeşit saldırganlık için ne yapılacak denildiğine ise kör ve sağır rolüne bürünüyorlar!

İSTANBUL BAROSU HAYVAN HAKLARI MERKEZİ KURULTAYI
YASAKLANAN KÖPEK İRKLARI

Agresyon tipleri

- Dominantlıkla ilişkili
- İlaçla ilişkili
- Korku ile ilişkili
- İdiopatik
- Cinsiyet içi (dişiler arası, erkekler arası)
- Öğrenilmiş (bilinçli öğretilmiş, hedeflenmeden kazanılmış)
- Direkt olmayan
- Çiftleşme ile ilişkili
- Materyal koruyucu
- Yiyecek koruyucu
- Maternal
- Medikal problemlerle ilişkili
- Sahibini koruyucu
- Ağrı ile ilişkili
- Oyun
- Av
- Bölgesel

Saldırgan köpeklerin sadece kısırlaştırma işlemi yapılarak 10-15 günlük bir nekahet (Buna da rehabilitasyon diyorlar! Sanki köpeğe psikolojik telkin verilerek huyu kökünden değiştiriliyormuş gibi.) süresinden sonra tekrar alındığı yere BAŞIBOŞ bırakılması; tıpkı saldırgan olduğu için 17 dışından birisinin çekilip alındığı yere bırakılması gibi saçma, bilimsel temelsiz ve insan hayatıyla kumar oynanan tehlikeli bir yöntemdir. Üstelik hayvan vücudundan sökülen üreme sisteminin hayvanın davranışını kötü etkilediği, saldırganlığı önlemediği gibi arttırdığını belirten bilimsel çalışmalar ve makaleler de mevcutken, tek başına kısırlaştırma işleminde ısrar edilmesi iyi niyetle açıklanamaz!

Köpek yemi rantçıların, yüzde 80'i ithalata dayalı yüz milyonlarca dolara ulaşan sömürü kaynaklarının sürmesi için kontrolsüz üremeyi teşvik ettiği, bütün başıboş köpeklerin aynı anda toplanarak kısırlaştırma ameliyatına alınmalarının teknik, ekonomik ve insan kaynağı açısından mümkün olmadığı bir durumda, kısırlaştırmanın nüfus kontrolünü hızla sağlayacağını iddia etmek için; ya ileri derecede saf, ya rant kapısını koruyan ikiyüzlü çıkarıcı veya bu topluma ve insanlara düşmanlık için her şeyi mubah gören hainlerden olmak gerekir!

Köpekler, binlerce yıl önce kurt sürülerinden ayırarak insani hizmetler için evcilleştirdiğimiz vahşi kökenli hayvanlardır. Evcilleşen köpeklerin yaşam alanı sahiplerinin yanındadır. Bir sahibi olmadığında veya kontrolü kaybedildiğinde, başıboş kalan köpekler anlık olarak veya zaman içinde vahşileşip öngörülemez saldırganlıkta bulunabilir. Bu yüzden sürekli kapalı bir bahçe gibi alanda veya tasmaları ile sahiplerinin yanında bulunmaları gerekir. Çoban köpekleri gibi özel eğitilmiş olanlar müstesna, açık arazilerde dolaşmaları da aynı şekilde tehlikelidir. Yıllardır Veterinerlik Fakültelerinde Öğretim Üyeliği ve Dekanlık yapan Veteriner Prof. Dr. Orhan ÖZBEY, geçtiğimiz gün bir twitter sohbet odasında köpeklerin doğal yaşam alanlarının sahiplerinin evi ve bahçesi olduğunu, rastgele insanlarla birlikte karışık yaşamlarının hem güvenlik hem de sağlık yönünden tehlikeli bulunduğunu, köpeklerin 50'den fazla hastalık etkenini taşıyarak insanlara bulaştırdığını, Kuduz hastalığının bunlar içinde en tehlikelisi olduğunu çok net ifade etti.

Sağlık Bakanlığı, Halk Sağlığı Genel Müdürlüğü, Zoonetik ve Vektörel Hastalıkları Dairesi Başkanlığı internet sayfasına baktığımızda, özellikle köpeklerin başrolde olduğu Kuduz ve Kist Hidatik hastalıklarına dair verilere ulaşıyoruz. Kuduz şüpheli temas (saldırı) sayısının 2019 yılında 308.7087'ye fırladığını Pandemi etkisiyle biraz gerileyip 2021'de 250.375'e çıktığını izliyoruz. Her bir kuduz şüphesinde kişiye 4 doz kuduz aşısı yapılmak zorunda olduğu için, yıllık Kuduz Aşısı ithalatımızın 1,5 Milyon doz civarında olduğunu biliyoruz! Üstelik 2 yaşındayken evinin balkonunda başıboş köpek tarafından ısırılan Ali Asaf bebek gibi bazı vakalarda, Kuduz aşısı yapılsa bile işe yaramadığını ve Kuduzdan acılar içinde ölümlerin gerçekleşebildiğini de unutmayalım!

Kuduzdan söz açılmışken Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı tarafından, **5996 sayılı Veteriner Hizmetleri, Bitki Sağlığı, Gıda ve Yem Kanununa** dayanarak 012 yılında çıkarılan "**Kuduz Hastalığından Korunma ve Kuduz Hastalığı İle Mücadele Yönetmeliği**" *Önleyici Tedbirler* başlığı altında:

"MADDE 10 - (1) Hayvan sahipleri hastalıkla mücadele amacıyla Yetkili Otorite tarafından yazılı olarak bildirilen talimatları yerine getirmekle yükümlüdür. Hastalığın önlenmesi amacıyla hayvan sahipleri tarafından aşağıdaki tedbirler alınır:

a) Hayvan sahipleri hayvanlarını hiçbir şekilde terk edemezler. Hayvan sahipleri hayvanlarının diğer hayvanlarla ya da insanlar ile kontrolsüz bir şekilde temasını engelleyecek tedbirleri almak ve şüpheli temasları il ve ilçe müdürlüklerine bildirmekle yükümlüdür.

b) Çeşitli nedenler ile hayvan bakmaktan vazgeçenler ya da hayvanlarına bakamayacak hale gelenler durumlarını belediyeler ve bakımevlerine bildirmekle yükümlüdür. Bu kişilerin hayvanları bakımevleri, gönüllü kuruluşlar veya belediyeler tarafından yeniden sahiplendirilmek ya da koruma altına alınmak zorundadır.

c) Köpek sahipleri; aşılamayacak yükseklikte çit veya duvar benzeri engellerle sınırlanmış halde bulunan köpekler, avda olan av köpekleri ile sürüleri koruyan çoban köpekleri istisna olmak üzere köpeklerinin serbestçe dolaşmalarına izin veremezler, tasma ve kayış benzeri sınırlayıcı bir önlem almaksızın köpeklerini dolaştıramazlar." hükümleri açıkça yazılıdır!

Sahipli köpeklerin dahi tasmasız dolaştırılmaları tehlikeli ve yasak olarak tanımlanmışken, sokaklarımızı fiilen işgal eden ve 10 milyona yakın olduğu bilinen başıboş köpeklerin, serbestçe dolaşmalarının normal olduğunu hangi akıl ve vicdan sahibi insan iddia edebilir veya savunabilir?

5199 sayılı Hayvanları Koruma Kanununun 6. maddesinde yer alan "*Sahipsiz veya güçten düşmüş hayvanların en hızlı şekilde yerel yönetimlerce kurulan veya izin verilen hayvan bakımevlerine götürülmesi zorunludur. Bu hayvanların öncelikle söz konusu merkezlerde oluşturulacak müşahede yerlerinde tutulması sağlanır. Müşahede yerlerinde kısırlaştırılan, aşılanan ve rehabilite edilen hayvanların kaydedildikten sonra öncelikle alındıkları ortama bırakılmaları **esastır.***" ibaresi bütün insan ve hayvan sağlığı bilimine, diğer kanun ve mevzuatlara aykırı olarak hatalı çıkmıştır! Meclisimiz, köpek istismarcılarının baskı ve dayatmalarının etkisinde kalarak, insan ve hayvan sağlığını, emniyet ve güvenlik esaslarını, önceki mevzuatın genel ruhunu ve medeniyetimizin değerlerini yok saymıştır! Bu hatanın acilen giderilmesi gereklidir. Ancak, bu hatalı madde bile başta belediyeler olmak üzere, Merkezi ve Yerel idarelerin halkın sağlığı ve güvenliği için gerekli tedbirleri ihmal etmesine asla yeterli bir gerekçe olamaz! Esastır kelimesi varsayılan değer anlamındadır. Kesin zorunluluk yoktur! Belediyelerin, Sayın Cumhurbaşkanımızın açık talimatına uyararak derhal bütün başıboş köpekleri toplamaları ve özel yaşam alanlarında, konforu ve güvenliği sağlanmış gelişmiş barınaklarda tutmaları şart ve gereklidir. Meydana gelen her saldırı ve hastalık olayından belediyeler ve yerel mülki idareler doğrudan sorumludur! Köpeklerin işlediği veya neden olduğu cinayetlerin ortağıdır! Yargıda bulunan

adalet ve vicdan sahibi Hakimlerimizin bu konuda gereken hassasiyeti göstereceğine eminiz!

Tekrar başa dönecek olursak; sokaklarımızı, parklarımızı, plajlarımızı, ormanlarımızı resmen işgal eden başıboş köpekler ve sahibi tarafından tasmamız bırakılan köpekler insanlar ve diğer hayvanlar için açık bir tehdit ve tehlike kaynağıdır. Bu köpekler genelde ev içinde beslenmeyen kangal kırmaları büyük ve ağır güçlü hayvanlardır. Zaten küçük ve zayıf olanları kendileri saldırıp öldürerek yok etmektedir. Ticari olarak üretilip satılan köpekler genelde küçük ve sahibine aşırı bağımlı cinslerdir. Bunların dışında üretimi yasak olmasına rağmen gizlice üretilip satılan köpek ırklarından sokağa atılanlar da nadiren de olsa bulunmaktadır. Kanun ve yönetmeliklerde açıkça görüldüğü üzere başıboş köpeklerden ilk etapta belediyeler sorumludur ve kanunen sahipleri olarak işlem görürler. Başıboş köpeklerin saldırıp öldürdüğü, yaraladığı, kazaya neden olduğu her vakada Belediyeler suç ortağı olarak sorumludur! Sahipli köpeklerin karıştığı saldırılarda para ve hapis cezalarının sahiplerine rücu etmesi gibi, başıboş köpeklerin karıştığı olaylarda da Belediyelere adli-idari işlem yapılmalıdır. Vatandaşımızın sabrı ve sessizliği kötüye yorumlanarak bu açık görev ihmaline ve tehlikeli umarsızlığa derhal son verilmelidir!

Toplumun bilinçlenmesine katkı sağlayan, mazlum ve mağdurların sesi olan Sevilay Yılmaz, Süleyman Özışık, Fuat Uğur, Cüneyt Özdemir, Mehmet Ali Önel gibi gazetecilere, Yıldız Tilbe, Yeşim Salkım gibi sanatçılara, Jahrein gibi medya ünlülerine, bilimin namusunu ve insan sağlığını bütün dayatmalara rağmen üstün tutan Prof. Dr. Orhan Özbay gibi hocalarımıza, her türlü çirkefliğe karşı mazlumların yanında gönüllü duran Av. Devrim Koçak, Dr. Av. Ahmet Keşli gibi hukukçulara, Büyükelçi Serdar Kılıç ve RTÜK Başkan Yardımcısı Dr. İbrahim Uslu gibi kıymetli bürokratlara, evladının acısını içine gömerek başka Mahra'ların köpeklere av olmaması için çırpınan ve **Güvenli Sokaklar Derneği**ni kuran Derya-Murat Pınar çiftine, bu sorunu dile getiren isimli/isimsiz kahramanlara ve medya kuruluşlarına teşekkür ediyor, en derin saygı ve sevgilerimi paylaşıyorum. Allah hayırlı işlerinizden razı olsun! Başımızdakilere de acilen gereğini yapacak dirayet ve feraset nasip etsin!

Dr. Ercan Özçelik

Eğitimci-Yazar

Güvenli Sokaklar Derneği İstanbul Temsilcisi

Kaynaklar:

Prof. Dr. Ebru Yalçın: Köpeklerdeki 17 Çeşit Agresyon (Saldırganlık)

Prof. Dr. Orhan ÖZBEY: Köpeklerin Doğal Yaşam alanları ve Yayıdıkları Hastalıklar

Kuduz İstatistikleri: <https://hsgm.saglik.gov.tr/tr/zoonotikvektorel-kuduz/istatistik>

Ali Asaf Bebek Haberi: Başıboş köpeğin saldırdığı Ali Asaf bebek Kuduzdan hayatını kaybetti

Kuduz Yönetmeliği: <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2012/01/20120118-3.htm>

#BaşıboşKöpek Terörünün Sorumlusu Belediyelerdir!

Terör ifadesinin, kendisini hayvansever olarak niteleyen kişileri çok rahatsız ettiğini biliyorum. Ancak, ne yazık ki insanların başıboş köpekler yüzünden yaşadığı korku ve dehşet atmosferinin tam karşılığını terör kelimesi veriyor! TDK sözlüğüne göre, terör Fransızca kökenli ve “yıldıırı” anlamına geliyor.

Bugün baktığımızda, sayıları 10 milyon civarına ulaşan başıboş köpeklerin, çocuklar, yaşlılar, engelliler, kadınlar başta olmak üzere insanlar için sokakları ve açık arazileri, parkları, ormanları tamamen sağlıksız ve güvensiz ortamlara çevirdiğini, kendilerinden başka bütün canlıların varlığını tehdit ettiğini, çeteleşerek vahşi kurtlar gibi av partileri yaptığını, kuduz, kist hidatik, delibaş hastalığı gibi çok sayıda hastalığı taşıyıp bulaştırdığını dehşetle görüyoruz. Her gün köpek saldırısıyla parçalanan çocuklarımızın, köpekten kaçarken araba altında ezilen insanlarımızın, köpeklerce telef edilen kümes veya küçükbaş hayvanlarımızın haberlerini okuyoruz. Bu yaşananlar terör değilse nedir? İnsanlar çoluk çocuğunu güvenle okula gönderemiyorsa, özel sitelerin içinde bile emniyette hissetmiyorsa, parklara, ağaçlık alanlara günün herhangi bir saatinde spor veya dinlenme için gidemiyorsa, yani bütün bunları yapmaktan korkup YILMIŞ ise, başıboş köpek terörüne boyun eğmiş demektir!

Kötü niyetli insanların işleyebileceği suçları bahane ederek, köpeklerin neden olduğu vahşete kimse kılıf uydurmasın! İnsanlar suç işlediğinde mutlaka karşılığını görüyorlar, haklarında işlem yapılıyor para veya hapis cezasıyla karşılaşılıyorlar. Keşke katiller için de Allah'ın hükmü olan kısas yani idam cezası gelse! İnsanların arasındaki adalet tartışmaları, köpek terörüne meşrutiyet kazandırmaz! Bunu yapanlar, savunacakları haklı bir şey olmadığı için konuyu çarpıtan vicdansız ve kronik insan düşmanlarıdır.

3713 sayılı Terörle Mücadele Kanunu, **terör** tanımını şöyle yapmış:

“Madde 1- (Değişik birinci fıkra: 15/7/2003-4928/20 md.) Terör; cebir ve şiddet kullanarak; baskı, **korkutma, yıldırma, sindirme** veya tehdit yöntemlerinden biriyle, Anayasada belirtilen Cumhuriyetin niteliklerini, siyasî, hukukî, sosyal, laik, ekonomik düzeni değiştirmek, Devletin ülkesi ve milletiyle bölünmez bütünlüğünü bozmak, Türk Devletinin ve Cumhuriyetin varlığını tehlikeye düşürmek, Devlet otoritesini zaafa uğratmak veya yıkmak veya ele geçirmek, **temel hak ve hürriyetleri yok etmek**, Devletin iç ve dış güvenliğini, kamu düzenini veya **genel sağlığı bozmak** amacıyla bir örgüte mensup kişi veya kişiler tarafından girilecek her türlü suç teşkil eden eylemlerdir.”

5237 sayılı Türk Ceza Kanununda, “Kamu Barışına Karşı Suçlar bölümünde”, “Halk arasında korku ve panik yaratmak amacıyla tehdit” başlığı altında:

“Madde 213- (1) Halk arasında **endişe, korku ve panik** yaratmak amacıyla **hayat, sağlık, vücut veya cinsel dokunulmazlık ya da malvarlığı bakımından alenen tehditte bulunan kişi, iki yıldan dört yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır.**” hükmü yer alıyor. Başiboş köpekler, burada sayılan ve kalınlaştırdığım suç unsurlarının faili olmakta ancak, yasal sorumlulukları olmadığı için mağdurlarının sıkıntısı katlanarak sürmektedir.

Türk Ceza Kanununda “Topluma Karşı Suçlar” bölümünde “Genel Tehlike Yaratan Suçlar, Genel güvenliğin kasten tehlikeye sokulması” başlığı da vardır.

“Madde 170- (1) Kişilerin **hayatı, sağlığı veya malvarlığı bakımından tehlikeli olacak biçimde ya da kişilerde korku, kaygı veya panik yaratabilecek tarzda; a) Yangın çıkararak, b) Bina çökmesine, toprak kaymasına, çığ düşmesine, sel veya taşkına neden olan, c) Silahla ateş eden veya patlayıcı madde kullanan, Kişi, altı aydan üç yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır.**” Burada suç olarak sayılan hayata, sağlığa ve malvarlığına karşı korku, kaygı ve panik hallerinin tamamını, başiboş köpek terörüne maruz kalan insanlar da yaşıyor! Fiziksel ve duygusal yaralanma, hastalık bulaşması, motor/bisiklet ve araçlarının zarar görmesi sıkça yaşanan, yaşanmadığında bile korku ve kaygı nedeniyle güvensizliğe ve huzursuzluğa yol açan bir gerçektir.

İnsanlarımız köpekler yüzünden can ve mal güvenliği endişesine kapıldıklarında, savunma amacıyla köpeklere karşı fiziksel müdahaleye girdiğinde bundan sorumlu tutulamaz! Çocuğunu veya evcil hayvanlarını vahşi köpeklerin dişlerinden kurtarmaya çalışırken ve sonrasında yapacakları müdahaleyi kötü gösteren vicdansızların aksine, kanunlarımız meşru müdafaayı kabul ediyor ve suç saymıyor! TCK “Cebir ve şiddet, korkutma ve tehdit” başlığı altında;

“Madde 28- (1) Karşı koyamayacağı veya kurtulamayacağı cebir ve **şiddet** veya muhakkak ve ağır bir **korkutma** veya tehdit sonucu suç işleyen kimseye **ceza verilmez.** Bu gibi hallerde cebir ve şiddet, korkutma ve tehdidi kullanan kişi suçun faili sayılır.” Hükmü vardır. Hiç kimsenin, saldırgan köpeğe karşı mücadele ederken şiddet uygulamak zorunda kalan mağdurları kınamaya hakkı yoktur! Kınama yapılacaksa sahipli köpeklerin veya sahipsiz köpeklerin sahibi kabul edilen belediyelerin kınanması gerekir.

Belediyeler sahipsiz köpek teröründen niçin sorumludur?

5393 sayılı Belediye Kanununda, Belediye Başkanının görev ve yetkilerini sıralayan 38.madde içinde “m) Belde halkının **huzur, esenlik, sağlık ve mutluluğu için gereken önlemleri almak.**” ibaresi bulunur. Belediyenin kolluk gücü sayılan Zabıtalının görev ve yetkileri için “Madde 51- Belediye zabıtası, beldede **esenlik, huzur, sağlık ve düzenin sağlanmasıyla görevli olup bu amaçla, belediye meclisi**

tarafından alınan ve belediye zabıtası tarafından yerine getirilmesi gereken emir ve yasaklarla bunlara uymayanlar hakkında mevzuatta öngörülen ceza ve diğer yaptırımları uygular." ibareleri vardır. Yani yetkili olduğu sınırlar içinde halkın sağlığını ve huzurunu tehdit eden olaylara müdahale etmek belediye başkanlarının ve belediye kolluk gücü olan zabıtalının görevleri arasındadır.

Belediye Zabıta Yönetmeliğinde sağlık, çevre ve hayvanlarla ilgili görev ve sorumluluklar ayrıntılı olarak işlenmiş ve hem Belediye Kanununa hem de 5199 sayılı Hayvanları Koruma Kanuna atıflar yapılarak yetkileri tanımlanmıştır.

5199 sayılı kanunun 4.maddesinde "j) Yerel yönetimlerin, gönüllü kuruluşlarla işbirliği içerisinde, sahipsiz ve güçten düşmüş hayvanların korunması için hayvan bakımevleri ve hastaneler kurarak onların bakımlarını ve tedavilerini sağlamaları ve eğitim çalışmaları yapmaları esastır." bendi bulunuyor. Yani kanun açıkça sahipsiz hayvanların sahibi yerel yönetimler yani belediyelerdir diyor!

6.maddesinde "Sahipsiz hayvanların korunması, bakılması ve gözetimi için yürürlükteki mevzuat hükümleri çerçevesinde, yerel yönetimler yetki ve sorumluluklarına ilişkin düzenlemeler ile çevreye olabilecek olumsuz etkilerini gidermeye yönelik tedbirler, Tarım ve Köyişleri Bakanlığı ve İçişleri Bakanlığı ile eşgüdüm sağlanarak, diğer ilgili kuruluşların da görüşü alınmak suretiyle Bakanlıkça çıkarılacak yönetmelikle belirlenir." Paragrafı içinde yine belediye sorumluluğu vurgulanıyor.

Bu paragraftan sonra gelen "Sahipsiz veya güçten düşmüş hayvanların en hızlı şekilde yerel yönetimlerce kurulan veya izin verilen hayvan bakımevlerine götürülmesi zorunludur. Bu hayvanların öncelikle söz konusu merkezlerde oluşturulacak müşahede yerlerinde tutulması sağlanır." cümlesi ile sahipsiz hayvanların belediye tarafından bakılması yine hatırlatılıyor. Ancak devamında gelen "Müşahede yerlerinde kısırlaştırılan, aşılanan ve rehabilite edilen hayvanların kaydedildikten sonra öncelikle alındıkları ortama bırakılmaları esastır." cümlesi yasaların genel yapısına ve belediyelerin sorumluluklarına aykırı şekilde yanlış anlaşılan bir yaklaşım ile sanki belediyelerin sadece kısırlaştırma ve tedavi amaçlı olarak sahipsiz hayvanları toplayacağı ve sonrasında aldığı yere mutlaka geri bırakmak zorunda olacağı propagandası yapılıyor. Bu cümle ilk olarak hayvanları alınan yere bırakma konusunda kesinlik içermiyor!

Kanun "esastır" derken aksine bir mani, şikayet, zarar veya tehlike yoksa yerine geri bırakmayı tavsiye ediyor. Bu tavsiyenin emir gibi algılandığını, vatandaş sahipsiz köpeklerden şikayetçi olsa bile tekrar zorla aynı yere bırakıldığını veya belediyelerin bazı kişilerin baskısı nedeniyle böyle davranmak zorunda kaldığını da görüyoruz. Daha kolay ve ucuz olduğu için bu yolu kasıtlı tercih eden, barınak yerleri kurmaktan kaçınan belediyelerin sayısı da az değil! Nitekim, sağlıklı barınak sahibi belediyelerin neredeyse beşte bir oranında azınlıkta kaldığını öğreniyoruz.

Belediyelerin sahipsiz köpeklerin zararlı sonuçlarından maddi ve manevi olarak zarar gören, şikayetçi olan vatandaşa karşı kanunlar nezdinde sorumluluğunu 5199 sayılı kanunda geçen "öncelikle alındıkları ortama bırakılmaları esastır" ibaresi kaldırmaz! Halkın sağlığı ve güvenliği açısından belediyeler sahipsiz hayvanlardan tam sorumludur! Çünkü sahipsiz görülen hayvanların yasal sahibi belediyelerdir! Sahipli hayvanların neden olduğu zarar ve ziyandan sorumlu olmaları gibi belediyeler de sahipsiz hayvanlardan tam sorumludur!

Sahipsiz köpeklerin doğrudan saldırıp parçalayarak, korkutup kovalarken kazaya uğratarak insanlarımızın ölümüne ve yaralanmasına neden olduğunu, belediyelerin ve Valiliklerin vah vah demekten başka etkili iş yapmayarak görevden kaçındığını, sayın Cumhurbaşkanımızın açık talimatına rağmen sokaklardan toplanmadığını hep birlikte üzülen takip ediyoruz. İnsanlarımız adeta vahşi orman kanunları içinde yaşamaya zorlanıyor. Millettin çözüm için yetki verip Ankara'ya gönderdiği iktidar Milletvekili köpek saldırısında ağaç gibi durun diye tuhaf ve alaycı tavsiyelerde bulunuyor. İktidar tıpkı feministlere teslim olduğu gibi bir grup hayvansever görünümü insan düşmanı azınlığın tahakkümüne boyun eğmiş gibi davranıyor. Yabancı devletler vatandaşlarını ülkemizdeki başıboş köpek terörüne karşı uyarıcı bültenler yayınlıyor. Modern zamanlarda ilkel bir korku ve dehşeti kabul etmeye, arada sırada köpeklere kurban verip normal görmeye zorlanıyoruz!

Sahipsiz köpeklerin doğrudan faili ve taşıyıcısı olduğu çok sayıda hastalık vardır. Bunlardan örnekler vererek belediyelerin sorumluluğu bağlamında konuyu kapatmak istiyorum:

Sağlık Bakanlığı belgelerine göre Kuduz hastalığı %91 oranında köpeklerden bulaşır. Aşısız köpeklerin gelişi güzel üremesi, diğer kuduz olmuş köpeklerden veya doğada yaşayan ve kuduz hastalığını taşıyan kurt, çakal, tilki gibi hayvanlarla temaslarında hastalığı kaparak insanlara ve evcil hayvanlara bulaştırmaları gibi geniş etkileri vardır. Türkiye'de 2021 yılında 250.375 kuduz şüpheli temas vakası kayıtlanmıştır. Sağlık kuruluşuna gelmeyenler hariçtir. Günlük ortalama 685 vaka olmuştur. Bu vakaların her birisi için en az 4 doz kuduz aşısı yapılmak zorunda olduğundan, 2021 yılında uygulanan kuduz aşısı sayısı 1.000.100 doza ulaşmıştır.

Kuduz Hastalığından Korunma ve Kuduzla Mücadele Yönetmeliği 5996 ve 639 sayılı kanunlara dayalı olarak çıkarılmıştır. Bu yönetmeliğin kuduzdan korunma ile ilgili aşılama bölümündeki 9. madde içinde yer alan "*Sahipli ya da sahipsiz tüm kedi ve köpeklerin yılda bir defa hastalığa karşı aşılanması ile aşı kayıtlarının tutulması zorunludur... a) Üç aydan büyük köpek ve kedi sahipleri hayvanlarını yılda bir defa hastalığa karşı aşılatmakla yükümlüdür... b) Belediye sorumluluk alanındaki veya muhtarların yazılı talebi üzerine köylerdeki üç aydan büyük sahipsiz köpek ve kedilerin belediye veteriner hekimleri tarafından yılda bir defa aşılanması, aşılananların işaretlemesi (mikroçip uygulaması, küpeleme ve benzeri) ve kayıt altına alınması zorunludur... c) Bakımevlerinde bulunan üç aydan büyük köpek ve kedilerin bakımevi sorumlu veteriner hekimi tarafından hastalığa karşı aşılanması zorunludur.*" ibarelerinden anlaşıldığı üzere sahipsiz kedi ve köpeklerin tamamının toplanıp aşılanması Belediyelerin zorunlu görevidir.

Yönetmeliğin, kuduzdan korunmak için Önleyici Tedbirler başlığı altındaki 10. Maddesinde "*a) Hayvan sahipleri hayvanlarını hiçbir şekilde terk edemezler... b) Çeşitli nedenler ile hayvan bakımdan vazgeçenler ya da hayvanlarına bakamayacak hale gelenler durumlarını belediyeler ve bakımevlerine bildirmekle yükümlüdür. Bu kişilerin hayvanları bakımevleri, **gönüllü kuruluşlar veya belediyeler** tarafından yeniden **sahiplendirilmek ya da koruma altına alınmak zorundadır.** c) **Köpek sahipleri; aşılamayacak yükseklikte çit veya duvar benzeri engellerle sınırlanmış halde bulunan köpekler, avda olan av köpekleri ile sürüleri koruyan çoban köpekleri istisna olmak üzere köpeklerinin serbestçe dolaşmalarına izin veremezler, tasma ve kayış benzeri sınırlayıcı bir önlem almaksızın köpeklerini dolaştıramazlar.** (2) Belediyeler ve muhtarlıklar hastalıkla mücadele amacıyla Bakanlık ile il ve ilçe müdürlükleri tarafından yazılı olarak bildirilen talimatları yerine getirmekle, şüpheli hayvanları müşahede altına almak amacı ile kullanılacak müşahede yerlerini önceden hazırlamakla yükümlüdür. Ayrıca aşağıda belirtilen önlemleri alırlar: a) **Belediyeler gönüllü kuruluşlar ve muhtarlıklar ile işbirliği içerisinde bakımevleri kurmak, sahipsiz hayvanları***

hastalığa karşı korumak ve sahipsiz hayvan sayısını kontrol altına almakla yükümlüdür... d) Kısırlaştırılmayan ve hastalığa karşı aşılanmayan hayvanlar bakımevlerinden salınmaz, alındıkları ortama geri bırakılmaz.” Bu maddelerin tamamı ilgili kanunlara dayanarak belediyelerin sorumluluklarını tekrar tekrar hatırlatıyor. Sahipli hayvanlarda öncelikli sorumlu elbette sahipleridir. Sahipli köpeklerin bile sokaklarda tasmasız dolaştırılması, alçak çitli yerlerde beslenmesi yasaklanmışken, sahipsiz hayvanların başıboş şekilde sürüleşmesi, sokaklarda terör estirmesi diğer kedi ve küçük hayvanların varlığını tehdit etmesi nasıl hoş görülebilir? Köpekler bu şekilde milyonlara varacak kadar serbestçe üreyip sokakları işgal etmişse, baş sorumlusu kanun ve yönetmeliklerde yazılı da açık emirlere rağmen görevlerini yapmayan belediyelerdir!

Sadece kuduz hastalığı ile mücadele için bu kadar önlem alınmışken, köpeklerin neden olduğu kist hidatik, delibaş hastalığı gibi diğer hastalıklar açısından da dikkatli olunması gerektiği açık değil midir? Tarım ve Orman Bakanlığının, küçükbaş ve büyükbaş hayvancılıkla ilgili bütün kılavuzlarında başıboş köpeklerin hayvancılık yapılan meralardan, işletmelerden kesinlikle uzak tutulması şiddetle önerilirken, insanlar için kurulan şehirlerde başıboş dolaşmalarına göz yummamızı nasıl beklersiniz? Devletin ve yerel yönetimlerin vatandaşın sağlığını, güvenliğini ve esenliğini koruması, tehditleri bertaraf etmesi temel görevleri arasındadır. Başıboş köpekler konusunda, tepeden tırnağa bütün devlet mekanizması sınıfta kalmış, sorunun bu kadar büyümesine seyirci durarak görevini ağır şekilde ihmal etmiştir!

Basıboş köpekler için ne yapılması gerekir?

1-Öncelikle bütün belediyelerin kendi sınırları içindeki sokaklar ve açık arazilerdekiler dahil, tüm sahipsiz köpekleri toplaması, etrafı yüksek çitlerle çevrili yeterli büyüklükte arsa veya arazilerde barındırmaya alması şarttır. Bu tesisleri kendileri yapabilecekleri gibi, arsa ve yer göstererek gönüllü şahıs veya derneklerin de kurmaları belediye veterinerlik kontrolü şartıyla sağlanabilir. Kısırlaştırılmış dahi olsa köpeklerin saldırganlığı tam olarak önlenemez, açık alanlarda çeteleşen köpeklerin kısır da olsa vahşileştiği bilinmektedir. Sokaklarda başıboş köpek olmaz, olamaz! **Bu konuda pazarlık ve ihmal kabul edilemez!**

2-Toplanan köpeklerin derhal dişi ve erkek olarak ayrı bölümlere alınmalı ve tekrar birleşerek üremeleri önlenmelidir.

3-Aşırı derecede hastalıklı, çok saldırgan ve diğerlerine de zarar veren, kalıcı felç gibi ağır sakatlıklar yüzünden sağlıklı yaşama konforu kalmayan köpeklerin en acısız şekilde uyutulmaları veteriner kararı ve nezaretiyle 5996 sayılı kanunun 9.maddesinde sayılan esaslar dahilinde sağlanmalıdır.

4-Barınağa alınan köpeklerin standart aşılama ve kayıtlama işlemleri yapıldıktan sonra belediye web sitesinde açılacak bir sayfa ile sahiplendirmek üzere ilan edilmeleri, isteyenlerin bizzat gelerek görebilmeleri sağlanmalıdır. Sahiplenen köpeklerin teslim edilmeden önce kısırlaştırılması şart olmalıdır. Sahiplenmeyen köpeklerin barınakta kalırken kısırlaştırılmaları konusunda fayda/maliyet esasına göre davranılması esastır. Ayrı bölümlerde tutulan hayvanlar kısırlaştırılmadan da bakımlarına devam edilebilir. Sayısal çokluk, maliyet ve personel azlığı nedeniyle böyle bir yol izlenebilir.

5-Şehirlerde ve açık arazilerde köpek beslemelerinin yapılması yasaklanmalı ve ağır cezalar ile caydırıcı olunmalıdır. Hayvansever kişi ve STK'ların, belediye tarafından kurulan veya belediye gözetiminde özel şahıs veya derneklerce kurulan barınaklarda kalan köpeklere bakım ve mama desteğinde bulunmalarına izin verilmeli, teşvik edilmelidir. Resmi kayıt ve kontrol dışında hiçbir barınağın kurulmasına ve köpeklerin çıkar amaçlı istismar edilmesine fırsat verilmemelidir. Barınakların köpek

sayısına göre belirlenen kapalı ve açık alan gibi asgari ölçüleri ve diğer bakım standartları yönerge ve tebliğler ile uygulamaya zorlanmalıdır.

6-Ticari değeri yüksek olan özel cins köpeklerin başta olmak üzere, kayıtsız ve sağlıksız ortamlarda üretimlerinin yapılmasına internet veya fiziksel mekanlarda satışa sunulmasına yönelik yasaklar, yüksek cezalar ve zorlukla alınabilen özel ruhsatlar eşliğinde mani olunmalıdır.

Türkiye, başıboş köpek terörüne, köpek sevgisini duygusal ve ekonomik olarak istismar eden çevrelere boyun eğecek kadar aciz ve çaresiz değildir. Köpek sorununa karşı iki tarafın da rahatsız edici radikal söylemlerine kulak asmadan, insan hayatını, sağlığını ve güvenliğini önceleyen, hayvanların refahını savunan ve kollayan bir yaklaşımla bu sorunu çözmemiz gerekir. Her geçen gün sorunun boyutları büyüdükçe makul ve masum çözüm yolları daralacak, herkesin üzüleceği acı kararların alınma zorunluluğu yaklaşacaktır. Konuyu iyice kangren olmadan, daha fazla insanımızı kurban vermeden çözelim! Belediyelerimizin bu kadar tembel ve ilgisiz kaldığı, yanlış yorumlanan bir kanun cümlesine bakarak görevini savsakladığı yeter değil mi?

Dr. Ercan ÖZÇELİK
Sağlık Yönetimi PhD
Yerel Yönetimler Uzmanı

Krize Dönen Meselemiz: #BaşıboşKöpekler

İnsanı, eşref-i mahlukat (yaratılmışların en şerefli) olarak yaratan ve kulluk sınavı için yeryüzüne gönderen Yüce Allah'tır. İnsan, yaşantısı ve inancıyla en üst mertebelere çıkabildiği gibi, yanlış ve kötü tercihlerde bulunarak esfel-i safile, yani en çukur ve aşağılık seviyelere de inebilir. İnsanın yeryüzündeki macerasında kendisine eşlik etmesi ve faydalanması için hayvanları, bitkileri ve diğer canlı cansız varlıkları yaratan ve hizmetine sunan da yine Şanı Yüce Allah'tır. Nitekim, Kur'an-ı Kerim'de

çok yerde bahsi geçmekle birlikte, mesela Yasin suresinin 71.ve 72. ayetlerinde şöyle buyurmuştur: *“Görmüyorlar mı ki, biz kudretimizin eseri olmak üzere onlar için birçok hayvan yarattık. Bu sayede onlar bunlara sahip olmuşlardır. Bu hayvanları onların emrine verdik. Onların bazısını binek olarak kullanırlar, bazısını besin olarak yerler.”*

Önem ve öncelik sıralamasında üstünlük daima insandadır! Hayvan ve bitkiler de Allah'ın özel amaçlı yarattığı varlıklardır. Hayvan ve bitkilerden dinimize ve sağlığımıza uygun ölçülerde yararlanır, devamının gelmesi için korur ve gözetler, bizlere açıkça bir zararları olmadıkları sürece yaşamalarını destekler ve saygı duyarız. Haksız ve yersiz davranışlar insanlara karşı yapıldığında olduğu kadar, hayvan ve bitkilere karşı yapıldığında da ayıplanır, günah kabul edilir ve hesabı sorulur. Kulların arasında adalet sağlanamazsa ahirette gereği yapılır.

Kısaca bu girişi yapıp, duruşumuzu tanımladıktan sonra asıl mevzumuz gelelim: Bugün Türkiye'nin sokaklarında ve ormanlık gibi açık alanlarda başıboş dolaşarak yaşayan 10 milyon üzerinde köpek olduğu söyleniyor. Sürekli bir çoğalma ve kontrolsüz yaşam formuna sahip oldukları için, tam sayılarını tespit etmek mümkün olmayabilir. Ama sağlık kayıtlarımıza giren kötü vaka sayıları üzerinden daha tutarlı yorumlar yapabiliriz.

Sağlık Bakanlığı verilerine göre, **2008** yılında **187.995** adet **Kuduz Şüpheli Temas** (saldırı, ısırma vb.) kayıtlanmış. **2019** yılına gelindiğinde bu vaka sayıları **%61** artarak, **308.787**'ye fırlamış! Pandemi nedeniyle insanların sokaklardan çekilmesinden sonra, azalan saldırı sayıları **2021** yılında tekrar tırmanışa geçerek **250.375**'e çıkmış. Bu saldırıların baş faili köpeklerdir! Yine Sağlık Bakanlığı eğitim sunumlarında, dünya genelinde kuduz şüpheli temasların **%91** oranında köpekler tarafından yapıldığı, Türkiye'de başıboş yaşayan kedilerin de çokluğu nedeniyle köpek kaynaklı vakaların **2015** yılında **%61** oranında olduğu açıklanmıştır. **2015** yılında kuduz temaslı vaka sayısının **194.059** olduğu dikkate alınırsa bugün yaşanan vahametinin sırf **KUDUZ** riski açısından ne derece yüksek olduğu görülecektir.

Köpek gibi et yiyen hayvanlardan insanlara bulaşabilen bir diğer tehlikeli hastalık ajanı da **Echinococcus Granulosus** adlı parazit ve yumurtalarıdır. **Kist hidatik** diye bilinir. İnsan vücuduna girdiğinde karaciğer, akciğer, dalak, beyin gibi iç organlarında kistler oluşturarak **ölüme** neden olabilir. Tedavisi de zor ve uzun süren bir hastalıktır.

Paraziti taşıyan köpek, kedi, çakal, tilki, kurt gibi hayvanların dışkısı ile parazitin yumurtaları etrafa saçılır. Kurumuş köpek dışkısı içindeki yumurtalar toz halinde uçuşur ve rüzgar ile dağılarak insan yiyecek ve içeceklerinin üzerine konabilir. Meyve ve sebze gibi yiyecekler, bu yumurtalarla kirlenir. Bu şekilde kirlenmiş yiyeceklerin yenilmesi, suların içilmesi, rüzgar ile uçan yumurtaların solunum yoluyla alınması ve paraziti taşıyan köpekler sevildikten sonra ellerin iyice yıkanmaması gibi nedenlerle hastalık insanlara bulaşır.

Köpeklerin; yaya yollarına, çocuk parklarına ve sahillerde kumlar üzerine dışkılarını bırakmaları, bulaşıcı hastalıklar açısından son derece riskli bir durum oluşturur. Bu yüzden, modern ülkelerde sahipli bile olsa köpeklerin çocuk parklarına ve plajlara girmeleri yasaktır! Diğer yerlerde yaptıkları dışkılarını da sahiplerinin toplaması zorunludur.

Köpekler; kurtlardan devşirme, sürü tabiatlı ve avcı ruhlu hayvanlardır. Kendi aralarında alfalık ve alan mücadelesi için kavgalar yapmaları, sürü halinde avlanma ve kaçan canlıları ve hatta araçları kovalama eğiliminde olmaları da doğal davranışlarıdır. Sahipli köpekler ise, alfa rolündeki sahiplerine itaat ettikleri, aşı ve tedavi yapıldıkları, beslenme eksikliği yüzünden saldırganlaşmadıkları için, durumları kontrol altında tutulabilmektedir. Köpek sahiplerinin sağlıksız ruh halleri ve kasıtlı niyetleriyle, diğer insanlara karşı adeta bir silah gibi kullanabildikleri köpekler hakkında ise mevzuatımızda cezalandırıcı maddeler mevcuttur.

Başıboş köpeklerin, sokaklarda ve açık arazilerde serbestçe dolaşmaları, 3 temel soruna yol açmaktadır:

Neden oldukları ve bulaştırdıkları hastalıklar, korku ve endişe vermeleri yüzünden oluşan psikolojik travmalar açısından, bir **Halk Sağlığı** meselesidir.

Aşırı ve kontrolsüz üremeleri sonucu, sokakları ve açık alanları terörize etmeleri, başta çocuklar olmak üzere bütün insanlar için hayati tehlike kaynağı olmaları, seyahat hürriyetini engellemeleri yüzünden, bir **Milli Güvenlik** sorunudur.

Kendilerini sınırlayan ve azaltan doğal düşmanları olmadığı için; kedi, kirpi, kuş, kümes hayvanları, sincap, tilki, ceylan gibi diğer bütün canlı türlerini tehdit eden, **Tabiat Varlığı** sorunudur. Zaten, büyük bir rant merkezine dönüşen **köpek mamaları** da koyun, dana, tavuk, balık gibi diğer hayvanların etlerinden üretilmektedir.

Gelişmiş ülkelerdeki uygulamalara baktığımızda, köpeklerin sokaklarda başıboş dolaşmalarına ve diledikleri her yere serbestçe girmelerine asla müsaade edilmediğini görüyoruz. Açıktan köpek satışlarının yasaklandığını, barınak ve koruma alanlarından aşılı, kontrollü hayvanların sahiplendirme yolu ile verildiğini biliyoruz. Bir şekilde sokağa düşen veya terk edilen köpeklerin, toplanarak barınaklarda kısırlaştırma, aşılama vb. hazırlık sonrası sahiplendirilmek üzere görüşe çıkarıldığını ve imkan ölçüsünde tutulduğunu, sağlığı iyi durumda olmayan, saldırgan veya kimsenin uzun zamandır istemediği köpeklerin de olabilecek en acısız yöntemlerle uyutulduğunu anlıyoruz.

Türkiye açısından durum çığırından çıkmıştır! Hemen her gün bir çocuğumuzun veya yetişkin insanımızın köpek saldırısı sonucu yaralandığını, öldüğünü veya kaçmak isterken araç altında kaldığını üzülerek duyuyoruz. Üstelik bunlar sadece görüntü alınabilen ve medyaya yansıyan saldırılardır. Bulaşıcı hastalık risklerini de birlikte düşününce, acilen eyleme geçilerek sokaklarımızın, çocuk parklarımızın ve ormanlarımızın başıboş köpek sürülerinden temizlenmesi gerektiği apaçıktır. Sokaklarımız önce bu korku ve terör kaynağından kurtarılmalıdır.

Toplanan köpeklerin geçici ve kalıcı barınma alanları belediyeler tarafından hızla yapılmalı, gerekli aşılama ve sağlık kontrollerinden geçirilerek, sahiplendirilmeye hazır hale getirilmelidir. İnsanlarımızın sevgi ve merhamet duygularını sömüren mama çetelerinin sabotajlarına fırsat verilmeyerek, bütün gönüllü desteklerin belediyelerce sağlanan barınaklara verilmesi şart koşulmalıdır. Açık alanlarda başıboş köpek beslemeleri cezalandırılmalıdır. Sağlığı çok bozulmuş, insanlarla geçimi zor ve aşırı saldırgan gibi sıkıntılı hayvanların da diğerlerine zarar verilmeden kısa sürede uyutulmalarına dikkat edilmelidir. Köpeklerin, barınaklarda ne kadar tutulabileceğine dair uygulama yönetmelikleri de köpek sayıları, fiziksel şartlar ve bütçe imkanları ölçüsünde mümkün olduğu kadar geniş tutulmalıdır.

Başıboş köpek sorunu, artık bir kangrene dönüşmüş ağır ve kronik bir Halk Sağlığı meselesidir! Köpeklere parçalatacak bir tane bile yavrumuz veya insanımız yoktur! Köpek istismarcılarının dile getirdiği, köpek düşmanı sadist ve tecavüzcü sapık insanlara karşı köpekleri korumanın yolu da yine bu sokakları boşaltmaktan geçer. Köpekleri adeta birer işkence kurbanı gibi ortalıkta sahipsiz bırakmak da zulümdür.

TBMM tarafından 2021 Temmuz ayında revize edilen 5199 sayılı kanunun, tekrar yukarıdaki işlemlere uygun şekilde derhal düzeltilmesi, Tarım ve Orman Bakanlığı tarafından da uygulama yönetmeliğinin çıkarılması gereklidir.

Sayın Cumhurbaşkanımızın bu konudaki talimatlarını daha sert ve kesin şekilde tekrar etmelerini, belediyelerimizin, Tarım ve Orman ile Çevre ve Şehircilik Bakanlıklarının da gereğini aksatmadan yapmalarını beklemek, bütün vatandaşlarımızın en doğal hakkıdır. İnsanlarımızın sağlığını, can, mal ve seyahat güvenliğini bir avuç yıkıcı STK ve mama çetelerine lütfen kurban etmeyiniz!...